

MAŽEIKIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

IŠVADA DĖL MAŽEIKIŲ RAJONO PIRMENYBIŲ ORGANIZAVIMO IR FINANSAVIMO PRIEMONĖS LĖŠŲ PANAUDOJIMO TYRIMO REZULTATŲ

2020 m. lapkričio 13 d. Nr. KT9-11
Mažeikiai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 13 ir 14 punktais bei 11 dalimi, Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos (toliau – Tarnyba) nuostatais, atsižvelgiant į Mažeikių rajono savivaldybės tarybos narės Onos Kelpšienės 2020 m. rugpjūčio 21 d. prašymą (toliau – Prašymas), atliktas tyrimas dėl Mažeikių rajono pirmenybių organizavimo ir finansavimo priemonės (04 03 01 01) lėšų panaudojimo teisėtumo.

Tyrimas atliktas, vykdant Mažeikių rajono savivaldybės kontrolieriaus pavaduotojos, pavaduojančios savivaldybės kontrolierių, 2020 m. rugpjūčio 24 d. pavedimą Nr. KT11-5.

Tiriamas laikotarpis nuo 2017 m. iki 2020 m. liepos mėn. Šiuo laikotarpiu Mažeikių rajono savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) vadovavo: Bronius Kryžius iki 2019 m. balandžio 16 d., Rima Podelienė, Turto valdymo skyriaus vedėja, laikinai einanti administracijos direktoriaus pareigas, nuo 2019 m. balandžio 17 iki 2019 m. gegužės 26 d. ir Laima Nagienė nuo 2019 m. gegužės 27 d. iki 2020 m. liepos 30 d.

Tyrimą atliko Mažeikių rajono savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja Loreta Dimienė (grupės vadovė) ir vyriausioji specialistė Dalia Pūnienė.

Tyrimo išvados pagrindimui duomenys buvo renkami nagrinėjant įstatymus, Administracijoje esamas tvarkas, atliktus mokėjimus, valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus bei kitus dokumentus ir gautą informaciją, susijusią su Prašymu.

Atliekant tyrimą laikėmės prielaidos, kad mums pateikti duomenys yra teisingi, dokumentai išsamūs ir galutiniai, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad Kontrolės ir audito tarnybai nėra suteikta teisė aiškinti įstatymus ir kitus teisės aktus, todėl šioje išvadoje pateikta Kontrolės ir audito tarnybos nuomonė dėl teisės aktų nuostatų taikymo negali būti vertinama kaip oficialus teisės aktų aiškinimas.

Išvados

1. Savivaldybėje nepatvirtinti sporto renginių piniginių kompensacijų mokėjimo dydžiai ir tvarka, todėl atsiranda savivaliavimo galimybė, kai realiai žodiniais susitarimais numatomos atitinkamos mokamos sumos.

2. Mažeikių rajono atvirųjų krepšinio pirmenybių nuostatus rengia ir pasirašo varžybų vyr. teisėjai, o Administracijos darbuotojas paveda jiems atlikti visą rungtynių organizavimą bei perduoda pinigus, kuriuos vyr. teisėjas, o ne Administracijos specialistas, vėliau išmoka pats sau ir kitiems asmenims, nors vyr. teisėjai varžybose nedalyvauja. Nesant tokius santykius reglamentuojančios tvarkos, kyla rizika dėl teisėto pinigų panaudojimo.

3. Nustatyta, kad 2017-2020 m. Mažeikių rajono atvirųjų krepšinio pirmenybių rungtynės realiai vykdavo vieną kartą per savaitę sekmadieniais po keturias varžybas, o protokoluose fiksuojama, kad jos vykdavo keturis kartus, darbo dienomis. Taip galimai buvo padidintas vykusių varžybų dienų skaičius, nes maistpinigiai mokami už dienas.

4. Tiriamuoju laikotarpiu vyr. teisėjams buvo išmokėta 2731,92 Eur, tačiau AKPR protokoluose jų pavardės nebuvo nurodytos, todėl negalime patvirtinti, ar ši suma buvo išmokėta teisėtai.

5. Patikrinus 2017-2020 m. laikotarpio maistpinigių išmokėjimo žiniaraščius, nustatyta, kad išmokėtos 177,43 Eur maitinimosi kompensacijos Administracijos darbuotojams, nors šie darbuotojai neturėjo teisės gauti šių kompensacijų.

6. Administracijos vyr. specialistas, atsakingas už sporto renginių organizavimą bei maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų išmokėjimą, nesivadovavo LR teisės aktais, nes avanso ataskaitos sudarytos ankstesnėmis datomis, nei gryniesi pinigai buvo išimti iš kortelės, arba lėšos į kortelę buvo pervestos vėliau, nei buvo atsiskaityta su lėšų gavėjais.

Rekomendacijos

Mažeikių rajono savivaldybės administracijai:

1. Parengti ir pateikti Savivaldybės tarybai tvirtinimui sporto srityje veikiančių fizinių ir juridinių asmenų veiklos finansavimo iš savivaldybės biudžeto kriterijus ir tvarką.

2. Griežtinti grynųjų pinigų išmokėjimą, kad maistpinigiai būtų išmokami iš tikrųjų sporto renginiuose dalyvavusiems asmenims.

3. Imtis priemonių, kad sporto renginių dokumentai (paraiškos, protokolai, sąmatos, išlaidų išmokėjimo žiniaraščiai) būtų tapatūs ir pateisintų padarytas išlaidas.

4. Išlaidų pagal atskaitingus asmenis apskaitą vesti vadovaujantis Buhalterinės apskaitos vadovo reikalavimais.

5. Stiprinti vidaus kontrolės sistemos veiksmingumą, užtikrinant, kad disponuojamos lėšos būtų valdomos ir naudojamos teisėtai ir ekonomiškai.

6. Spręsti dėl nepagrįstai išmokėtų lėšų vyr. teisėjams ir Administracijos specialistams gražinimo į biudžetą.

7. Įvertinti už sporto renginių organizavimą bei aplaidų dokumentų tvarkymą atsakingų asmenų veiksmus.

1. Administracija nėra patvirtinusi sporto renginių piniginių kompensacijų mokėjimo dydžių ir tvarkos

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnis numato savarankiškąsias savivaldybių funkcijas, o šio straipsnio 29 punktą - kūno kultūros ir sporto plėtojimą, gyventojų poilsio organizavimą, Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto įstatymo¹ 8 straipsnis numato Savivaldybių institucijų kompetenciją sporto srityje, kur šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta, kad Savivaldybės taryba „nustato sporto srityje veikiančių fizinių ir juridinių asmenų veiklos finansavimo iš savivaldybės biudžeto kriterijus ir tvarką“ (toliau – Tarybos nustatyta tvarka).

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) savo internetinėje svetainėje² informuoja, kad 2019 m. liepos 24 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 778 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 2 d. nutarimo Nr. 1515 „Dėl neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių nustatymo“ pakeitimo ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 5 d. nutarimo Nr. 561 „Dėl sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios“ (toliau – Nutarimas) buvo pakeistas ir išdėstytas nauja redakcija Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gruodžio 2 d. nutarimas Nr. 1515 „Dėl neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių nustatymo“, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 5 d. nutarimas Nr. 561 „Dėl sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžių patvirtinimo“ pripažintas netekusiu galios su visais pakeitimais ir papildymais. Nutarimas įsigaliojo 2019 m. liepos 30 d. Nutarimu Nr. 1515 patvirtintos Viešųjų renginių ir aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklų dalyviams skiriamų neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių ir mokėjimo tvarkos taisyklės (toliau – Taisyklės).

Pažymėtina, kad pasikeitus teisiniam reglamentavimui (2019 m. liepos 24 d. Nr. 778³), nuo 2019 m. liepos 30 d. Taisyklės nustato vienodas kompensacijas už dalyvavimą pelno nesiekiančių vienetų vykdomuose tiek sporto, tiek kituose renginiuose. Kai renginys vyksta Lietuvoje, vadovaujantis GPMĮ 17 straipsnio 1 dalies 5 punktu, pajamų mokesčiu neapmokestinama kompensuojama renginio dalyvio vienos paros maitinimo išlaidų suma, neviršijanti 1 bazinės socialinės išmokos (38 Eur ar mažiau nuo 2020-01-01 – 39 Eur, Taisyklių 3.1. papunktis), o kai renginys vyksta užsienyje – maitinimo išlaidų suma, neviršijanti Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašė, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų komandiruočių išlaidų apmokėjimo“, nurodytų dydžių (Taisyklių 4.1. papunktis). Kitos piniginės kompensacijos (nakvynės, kelionės, degalų įsigijimo išlaidų) priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, pagrindus jas dokumentais ir neviršijant Taisyklių 3.2-3.5. ir 4.2.- 4.5. papunkčiuose nustatytų dydžių.

¹ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/f585e4e2d85611e8820ea019e5d9ad04/asr>

² https://www.vmi.lt/cms/web/kmdb/rastai-paaiskinimai/-/asset_publisher/00hS/content/del-viesuju-renginiu-ir-auksto-meistriskumo-sporto-treniruociu-stovyklu-dalyviams-skiriamu-neapmokestinamuju-piniginiu-kompensaciju-dydziu-ir-mokejimo/10174

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/373d7c31b1c911e9b43db72f2154cfa0>

Tačiau iki pakeitimo (2019-07-29) galiojo kiti vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžiai. T. y. LR Vyriausybė buvo patvirtinusi⁴, kad Valstybės institucijos ir įstaigos, skirdamos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšas sporto renginiams, vykstantiems Lietuvoje, rengti, neturi viršyti sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžių :

1 lentelė

Sporto renginio pavadinimas	Sportininkai				Kiti sporto renginių dalyviai*
	vaikai, jaunučiai	jauniai	jaunimas, suaugusieji	olimpinės rinktinės nariai	
Savivaldybių ir apskričių sporto varžybos ir pasirengimo joms sporto stovyklos	3,48 eurų	4,34 eurų	5,79 eurų	–	5,79 eurų
Lietuvos čempionatai, kitos šalies masto sporto varžybos ir pasirengimo joms sporto stovyklos	4,34 eurų	5,79 eurų	10,14 eurų	–	10,14 eurų
Tarptautinės sporto varžybos ir pasirengimo joms sporto stovyklos	7,24 eurų	10,14 eurų	13,03 eurų	–	11,58 eurų
Pasirengimas žiemos bei vasaros olimpinėms ir parolimpinėms žaidynėms	–	–	–	18,83 eurų	14,48 eurų

*Kitais sporto renginių dalyviais laikomi treneriai, teisėjai, gydytojai, masažuotojai, mokslininkai, psichologai, vadybininkai, rinktinių vadovai ir kitas pagal tarptautinių sporto šakų varžybų taisyklių reikalavimus būtinas aptarnaujantis personalas.

Pagal Taisyklių 2.1. papunktyje apibrėžtą renginio dalyvio sąvoką, Taisyklėse nustatytas kompensacijas gali gauti su renginį vykdančiu pelno nesiekiančiu vienetu darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais **nesusijęs** ir (arba) už savo veiklą renginyje negaunantis kito atlygio, išskyrus Taisyklėse nustatytas pinigines kompensacijas, asmuo: <...aukšto meistriško sporto treniruočių stovykloje dalyvaujantis sportininkas, aukšto meistriško sporto treniruočių stovykloje dalyvaujantis aukšto meistriško sporto specialistas ir fizinio aktyvumo ar aukšto meistriško sporto instruktorius, t. y. treneris...>.

Viešojo renginio dalyviais nelaikomi gyventojai (įskaitant sportininkus, trenerius ir kitus sporto renginio dalyvius), kurie tokias kompensacijas gauna iš renginį vykdančio (organizuojančio) pelno nesiekiančio vieneto su kuriuo yra susiję darbo santykiais arba jų esmę atitinkančiais santykiais ir (arba) už savo veiklą renginyje gauna kitą atlygį. Sąvoka darbo santykiai arba jų esmę atitinkantys santykiai suprantama taip, kaip tai apibrėžta GPMĮ 2 str. 31 dalyje. Už savo veiklą renginyje

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 5 d. nutarimu Nr. 561 „Dėl sporto renginių, vykstančių Lietuvoje, dalyvių vienos paros maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų dydžių patvirtinimo“ (2015 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 79 redakcija).

gaunančiu atlygį asmeniu laikomas gyventojas, vykdamas tokio pobūdžio individualią veiklą, kaip tai apibrėžta GPMĮ 2 str. 7 dalyje.

VMI pažymi, kad vadovaujantis Taisyklių nuostatomis, nuo 2019 m. liepos 30 d. Taisyklėse numatytos kompensacijos gali būti mokamos tik už dalyvavimą aukšto meistriškumo sporto treniruočių stovyklose, todėl už dalyvavimą kitose, t. y. ne aukšto meistriškumo, sporto stovyklose mokamos kompensacijos nepriskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 5 punktą⁵.

Administracija nesivadovavo Nutarimu bei Taisyklėmis, nes nėra patvirtinusi sporto renginių piniginių kompensacijų mokėjimo dydžių ir tvarkos. Šį faktą pažymėjo ir Administracijos centralizuoto vidaus audito skyrius 2020 m. rugpjūčio 7 d. ataskaitoje Nr. 4. Administracijos vyr. specialistas, atsakingas už sporto renginių organizavimą realiai žodiniiais susitarimais su vyr. teisėjais nusimatydavo atitinkamas mokėtinas sumas (6-14 Eur)⁶, neva tai atlygis už darbą varžybose „maistpinigių forma“. Dėl aplaidaus dokumentų vedimo negalime pasisakyti dėl varžybų dalyvių bei teisėjų, teisėjavusių sporto varžybose tikrumo, todėl negalime patvirtinti, ar visais atvejais maistpinigiai buvo išmokėti iš tikrųjų varžybose dalyvavusiems asmenims. Administracijoje, visais atvejais nebuvo pildomos paraiškos ir sudaromas sąmatos varžyboms, buvo pildomi tik maistpinigių išmokėjimo žiniaraščiai, bei avanso ataskaitos, kurios teikiamos apskaitai, kaip maistpinigių išmokėjimo faktui pagrįsti.

2. Atlygis už krepšinio pirmenybių pravedimą buvo mokamas maistpinigių forma

Tarnyba analizavo ar teisingai apskaičiuotos ir išmokėtos maitinimosi išlaidų piniginės kompensacijos Mažeikių rajono atvirųjų krepšinio pirmenybių rungtynių (toliau – AKPR) dalyviams pagal pateiktus maistpinigių išmokėjimo žiniaraščius bei AKPR protokolus. AKPR vieno sezono varžybų laikotarpis prasideda nuo atitinkamų metų lapkričio mėnesio ir tęsiasi iki ateinančių metų balandžio mėnesio⁷.

AKPR nuostatus rengia ir pasirašo patys varžybų vyr. teisėjai (toliau – Nuostatai), kurie beveik nedalyvauja varžybose, tačiau jiems pagal maistpinigių išmokėjimo žiniaraštį yra mokami maistpinigiai. AKPR vykdavo Mažeikių Merkelio Račkausko gimnazijoje ir Mažeikių „Ventos“ progimnazijoje (toliau – Mokyklos)⁸. Mokyklos informavo, kad 2017-2020 m. AKPR vykdavo lapkričio – balandžio mėnesių laikotarpiu, sekmadieniais, 10:00 – 16:30 val., tačiau pateiktuose protokoluose fiksuojama, kad rungtynės vykdavo darbo dienomis dažniausiai pirmadieniais-ketvirtadieniais (~4 kartai savaitėje). Taip galimai buvo padidintas vykusių varžybų dienų skaičius, nes maistpinigiai buvo mokami už dienas. Viso tiriamu laikotarpiu analizuoti 308 protokolai, tačiau nė viename nebuvo fiksuojamos varžybos savaitgalį, kai jos faktiškai vyko. AKPR susitikdavo 8 komandos, žaisdavo po dvi, keturias rungtynes, pavyzdžiui: 2016 m. lapkričio 20 d. M. Račkausko gimnazijoje varžėsi: 10:00 val. Krakiai – SM99, 11:30 val. Ekovalis-Grandai – Varduva-Stega, 13:00

⁵ VMI prie LR finansų ministerijos 2019-09-26 raštas Nr. (18.16-31-1E) RM-28757

⁶ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2020-09-28 raštas Nr. R8.-2.17-4020 „Dėl duomenų pateikimo“

⁷ iš eilės einantys ~ 6 mėn., toliau tekste rašomi metai, o dėl duomenų apsaugos dalyvių vardų ir pavardžių pirmosios raidės, nes šie asmenys nėra vieši

⁸ M. Račkausko gimnazijos 2020-10-08 raštas Nr. V4-145 1.12.; Administracijos kultūros ir sporto skyriaus raštai: 2017-03-28 Nr. K6-14; 2018-02-13 Nr. K6-25; 2018-03-26 Nr. K6-27; 2020-02-27 Nr. ŠV5-89

val. Nafrema – Sedula-Gabera, 14:30 val. KvistijaRV – Statyba. Tačiau faktiškai vieną dieną vykusios keturios varžybos, dokumentuose (protokoluose) buvo išskaidytos į keturias savaitės dienas.

Administracija informavo⁹, kad <...atlygis už krepšinio pirmenybių pravedimą buvo mokamas maistpinigių forma. Administracijos darbuotojas pavedė visą rungtynių organizavimą pirmenybių vyr. teisėjui...>, pagal 2019-2020 m. maistpinigių išmokėjimo žiniaraštį, Administracijos darbuotojas visą maistpinigių sumą išmokėjo vyr. teisėjui „X“, kuris maistpinigius sumokėjo žiniaraštyje išvardintiems asmenims. Šis faktas netoleruotinas dėl dviejų dalykų: visų pirma - atlygis negali būti mokamas „maistpinigių forma“, antra - Administracijos pinigais negali disponuoti ir juos skirstyti Administracijos neįgalinti asmenys.

Nustatyta, kad tiriamuoju laikotarpiu vyr. teisėjams buvo išmokėta 2731,92 Eur, tačiau AKPR protokoluose jų pavardės nebuvo nurodytos, todėl negalime patvirtinti, ar ši suma buvo išmokėta teisėtai.

2.1. AKPR dokumentų analizė

2016 - 2017 metai

Vadovaujantis 2016/2017 metų rajono AKPR nuostatų 2 dalimi, „varžyboms vadovauja rajono savivaldybės vyr. specialistė sporto klausimais, vykdo - varžybų vyr. teisėjas“. Šio čempionato nuostatus pasirašė varžybų vyr. teisėjas „X“.

Patikrinus Mažeikių rajono 2016-2017 m. AKPR protokolus, nustatyta, kad nei viename iš įvykusių 88 rungtynių protokolų „X“, kaip einantis vyr. teisėjo ar kitas pareigas, nėra nurodytas. Pagal rungtynių protokolų duomenis, matome, kad vyr. teisėjo pareigas visose 88 rungtynėse atliko net 10 asmenų: „X“.

Administracijos maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje (data ir Nr. nenurodytas) „X“ išmokėta 509,52 Eur, tai yra už kiekvienas rungtynes po 5,79 Eur (88*5,79). Kadangi rungtynių protokoluose nėra nurodyta, kad „X“ dalyvavo varžybose vyr. teisėjo ar kitose pareigose, negalime patvirtinti, ar 509,52 Eur išmokėti teisėtai.

AKPR protokoluose matomi kiti teisėjavę asmenys: „X“ teisėjavo 15 kartų, o pagal žiniaraščio duomenis išmokėta už 16 dienų 92,64 Eur, t. y. 5,79 Eur daugiau; „X“ teisėjavo 13 kartų, o pagal žiniaraščio duomenis išmokėta už 12 dienų 69,48 Eur, t. y. 5,79 Eur mažiau; „X“ laikininko pareigas atliko 50 kartų, o pagal žiniaraščio duomenis - 88, išmokėta 509,52 Eur, t. y. 220,02 Eur daugiau; „X“ laikininko pareigas atliko 38 kartus, o pagal žiniaraščio duomenis – 88, išmokėta 509,52 Eur, t. y. 289,50 Eur daugiau.

AKPR 2017-04-27 ir 2017-04-28 protokoluose Nr. 87 ir Nr. 88 nurodyta, kad statisto pareigas atliko „X“, tačiau jam priklausiusi maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija 11,58 Eur neišmokėta.

Maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija po 509,52 Eur išmokėta „X“ ir „X“, nors AKPR protokoluose tokie asmenys nenurodyti.

Maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje nėra nurodyta asmens duomenų (pareigos, vardo ir pavardės bei parašo), kas išmokėjo pinigus. Krepšinio rungtynių protokoluose Nr. 27 ir Nr. 42 nurodyta ta pati 2017-01-03 data, kai rungtynių Nr. 41 protokole nurodyta 2017-02-02, o rungtynių

⁹ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2020-09-28 raštas Nr. R8.-2.17-4020 „Dėl duomenų pateikimo“

protokole Nr. 43 - 2017-02-07 data. Krepšinio rungtynių protokole Nr. 74 nurodyta 2017-04-05 data, rungtynių Nr. 75 protokolo nėra. Krepšinio rungtynių Nr. 77 protokolai surašyti du skirtingomis 2017-04-11 ir 2017-05-06 datomis. Neaišku kaip galėjo vienos iš rungtynių Nr. 77 įvykti 2017-05-06, jei paskutinių rungtynių Nr. 88 protokole nurodyta 2017-04-28 data. Maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje taip pat nurodyta, kad „pirmenybės vyko nuo 2016-11-14 iki 2017-04-28“.

2017 - 2018 metai

Vadovaujantis 2017/2018 metų rajono AKPR nuostatų 2 dalimi, „varžyboms vadovauja rajono savivaldybės vyr. specialistė sporto klausimais, vykdo - varžybų vyr. teisėjas“. Šio čempionato nuostatus pasirašė varžybų vyr. teisėjas „X“ Administracijos kultūros ir sporto skyriaus (toliau - Skyrius) vyr. specialistės „X“ 2017-09-12 prašyme Skyriaus vedėjai dėl leidimo organizuoti krepšinio pirmenybes, taip pat nurodomas vyr. teisėjas „X“.

Patikrinus Mažeikių rajono 2017-2018 m. AKPR protokolus, nustatyta, kad nei viename iš įvykusių 88 rungtynių protokolų „X“, einančio vyr. teisėjo ar kitas pareigas, nėra nurodyta. Pagal rungtynių protokolų duomenys, matome, kad vyr. teisėjo pareigas visose 88 rungtynėse atliko 8 asmenys: „X“.

Administracijos maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje (data ir Nr. nenurodyta) „X“ išmokėta 892,32 Eur, t. y. už kiekvienas rungtynes po 10,14 Eur (88*10,14). Kadangi rungtynių protokoluose nėra nurodyta, kad „X“ dalyvavimo varžybose vyr. teisėjo ar kitose pareigose, negalime patvirtinti ar 892,32 Eur išmokėti teisėtai. AKPR protokoluose nurodyti kiti teisėjavę asmenys: „X“ teisėjavo 6 kartus: 2018-04-05, 2018-04-11, 2018-04-17 vyr. teisėjo, 2018-04-04, 2018-04-12, 2018-04-17, 2018-04-19 teisėjo pareigose. Pagal žiniaraščio duomenis „X“ (Nr. 13) išmokėta už 8 dienas 81,12 Eur, t. y. 20,28 Eur daugiau.

AKPR 2018-04-24 ir 2018-04-26 protokoluose nurodyta, kad teisėjo pareigas atliko „X“, tačiau jam maitinimosi išlaidų pinigine kompensacija neišmokėta.

Maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje nėra nurodyta asmens duomenų (pareigos, vardo ir pavardės bei parašo), kas išmokėjo pinigus.

2018 - 2019 metai

Vadovaujantis 2018/2019 metų rajono AKPR nuostatų 2 dalimi, „varžyboms vadovauja rajono savivaldybės vyr. specialistė sporto klausimais, vykdo - varžybų vyr. teisėjas“. Šio čempionato nuostatus pasirašė varžybų vyr. teisėjas „X“ Skyriaus vyr. specialistės „X“ 2018-10-03 prašyme Skyriaus vedėjai dėl leidimo organizuoti krepšinio pirmenybes, taip pat nurodomas vyr. teisėjas „X“.

Patikrinus Mažeikių rajono 2018/2019 m. AKPR protokolus, nustatyta, kad nei viename iš įvykusių 72 rungtynių protokolų „X“, einančio vyr. teisėjo ar kitas pareigas, nėra nurodyta. Pagal rungtynių protokolų duomenys, matome, kad vyr. teisėjo pareigas visose 72 rungtynėse atliko 7 asmenys: „X“.

Administracijos 2018/2019 maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje Nr. 1 „X“ išmokėta 730,08 Eur, tai yra už kiekvienas rungtynes po 10,14 Eur (72*10,14). Kadangi rungtynių protokoluose nėra nurodyta „X“ dalyvavimo varžybose vyr. teisėjo pareigose, negalime patvirtinti, ar 730,08 Eur išmokėti teisėtai. Tame pačiame žiniaraštyje nurodyta, kad „X“ (Nr. 9) išmokėta už 30 dienų 304,20 Eur, „X“ (Nr. 14) už 8 dienas išmokėta 81,12 Eur. Nei viename iš 72 AKPR protokolų tokie asmenys nenurodyti.

2019 - 2020 metai

Vadovaujantis 2019/2020 metų rajono AKPR nuostatų VIII punktu, „čempionato rungtynėse teisėjauja du teisėjai ir dirba trys sekretoriato teisėjai - laikininkas, sekretorius, statistas. Teisėjų ir sekretoriato darbui vadovauja vyr. teisėjas“. Šio čempionato nuostatus sudarė varžybų vyr. teisėjas „X“ Skyrius vyr. specialistės „X“ 2019-09-26 prašyme Skyriaus vedėjai dėl leidimo organizuoti krepšinio pirmenybes, taip pat nurodomas vyr. teisėjas „X“.

Patikrinus Mažeikių rajono 2019/2020 m. AKPR protokolus, nustatyta, kad nei viename iš įvykusių 60 rungtynių protokolų „X“, kaip vyr. teisėjas, nėra nurodytas. Pagal AKPR protokolų duomenis, matome, kad vyr. teisėjo pareigas visose 60 rungtynių atliko kiti 7 asmenys: „X“.

Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2020-05-19 maistpinigių išmokėjimo žiniaraštyje „X“ išmokėta 600,00 Eur, tai yra už kiekvienas rungtynes po 10,00 Eur (60*10). Kadangi AKPR protokoluose nėra nurodyta, kad „X“ dalyvavimo varžybose vyr. teisėjo pareigose, negalime patvirtinti, ar 600,00 Eur išmokėti teisėtai.

Tyrimo metu nustatyta, kad varžybų teisėjams maitinimosi išlaidų pinigines kompensacijos buvo išmokėtos skirtingų dydžių: vyr. teisėjams, teisėjams po 14,00 Eur, sekretoriui po 10,00 Eur, vienam statistui ar laikininkui po 8,00 Eur, o kitam statistui ar laikininkui po 6,00 Eur.

Tikrinimo metu taip pat pastebėta, kad AKPR protokoluose nurodoma ne visa informacija, kuri turėtų būti pateikta. Teisėjų, sekretoriaus, laikininko, statisto, sportininkų, komandų trenerių nurodomos tik pavardės arba pavardės su viena vardo raide, nors lentelėse yra nurodyta, kad turi būti vardas ir pavardė, pvz.:

➤ 2019-11-13 rungtynių protokole nurodytas vienas iš BC SILVERSTARS komandos žaidėjas yra „X“, o 2019-11-18, 2019-11-26, 2019-12-04, 2019-12-11, 2019-12-19, 2020-01-08, 2020-01-14, 2020-01-22, 2020-01-28, 2020-02-05, 2020-02-19, 2020-02-25 AKPR protokoluose nurodyta BC SILVERSTARS komandos narys „X“ bei laikininkas „X“ (ta pati pavardė) 2020-03-04 AKPR protokole - BC SILVERSTARS komandos narys „X“, statistas „X“;

➤ 2019-11-21 rungtynių protokole nurodytas statistas „X“ bei SM 03 komandos narys „X“ 2019-11-28 AKPR protokole statistas „X“ bei SM 03 komandos narys „X“, komandos treneris „X“;

➤ 2020-02-03 protokole statistas „X“, SM 03 komandos narys „X“, komandos treneris „X“.

Nesant tikslių duomenų, mes negalime teigti, kad tai yra tie patys asmenys. Tai yra vienu atveju komandos narys ir vyr. teisėjas, kitu atveju komandos narys ir laikininkas arba statistas (pavardė tokia pati). Jei šios komandos narys „X“ yra ir šių pirmenybių vyr. teisėjas, tai kyla klausimas, ar gali tas pats asmuo žaisti ir pats teisėjauti? Jei komandos nariai „X“ ir „X“ yra ir rungtynių laikininkas „X“ ar statistai „X“ bei „X“, tai kyla klausimas ar gali tas pats asmuo vienu metu atlikti du darbus - tose pat rungtynėse būti laikininku ar statistu ir žaisti? Taip galimai gali būti pažeidžiami šališkumo, sąžiningumo principai.

3. Nesilaikoma Buhalterinės apskaitos vadovo išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkos aprašo nuostatų

Patikrinus 2017 m. - 2020 m. liepos mėn. laikotarpio maistpinigių išmokėjimo žiniaraščius, nustatyta, kad išmokėtos maitinimosi kompensacijos Administracijos darbuotojams sudaro 177,43 Eur. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo¹⁰ 1.5.1 punkto nuostatomis, Administracijos darbuotojai neturėjo teisės gauti šių kompensacijų.

Tyrimo metu nustatyta, kad nesilaikoma avansinių ataskaitų sudarymo reikalavimų:

- avanso ataskaitos nenumeruojamos;
- nepildomos visos avanso ataskaitos skiltys;
- pateikiama ne visa gautų bei patirtų išlaidų informacija, t. y. visose ataskaitose nenurodytos gautos lėšos, ankstesnio avanso bei nepanaudotų pinigų likučiai, kai kuriais atvejais pateisinamų dokumentų lentelėje nurodoma bendrai išimta, o ne faktiškai išmokėta suma.

Išmokant maistpinigius, Skyrius nesivadovavo Taisyklėmis, nes pavyzdžiui: dalyviams mokėta po 5,79 Eur, kai tuo laikotarpiu Taisyklės numatė po 10,14 Eur. Tai, kad nesivadovauta Taisyklėmis, Administracija patvirtino 2020-09-28 rašte Nr. R8.-2.17-4020 (toliau – Administracijos raštas), kuriame teigiama, kad <...pagal žodinį susitarimą teisėjams buvo mokamas po 14 Eur, sekretoriui ir pirmenybių vyr. teisėjui -10 Eur, statistui - 8 Eur, laikininkui - 6 Eur už rungtynes...>.

Administracijos Skyriaus atsakingas specialistas Buhalterinės apskaitos skyriui avanso ataskaitą pateikia ankščiau nei išimami pinigai iš kortelės, pvz.: Mažeikių rajono atvirųjų krepšinio pirmenybių, kurios vyko nuo 2019 m. lapkričio – 2020 m. kovo mėn., 3720,00 Eur maistpinigių išmokėjimo žiniaraštis pateiktas prie 2020-05-19 avanso ataskaitos. Žiniaraštyje nurodyta pinigų išmokėjimo data 2020-05-19. 2020 m. gegužės mėn. banko išrašo duomenimis į banko kortelę 3750,00 Eur suma pervesta 2020-05-20, o grynieji pinigai iš kortelės išimti sekančiais: 1000,00 Eur 2020-05-28, 2000,00 Eur 2020-05-29, 720,00 Eur 2020-05-31. Lieka neaišku, kodėl atsakingas savivaldybės darbuotojas 2020-05-19 pateikia avanso ataskaitą buhalterijai, kai pinigai išimti tik 2020 m. gegužės 28, 29 ir 31 dienomis. Panašūs neatitikimai nustatyti ir kitose varžybose¹¹.

Žiniaraščiuose nurodyta, kad pinigus išmokėjo ne Administracijos darbuotojai, bet asmenys, kurie nėra paskirti atsakingais asmenimis už sporto renginių organizavimą bei kompensacijų išmokėjimą. Taip pat žiniaraščiuose nėra nurodytos pinigų išmokėjimo datos, pvz.: sporto žaidynių, skirtų atnaujintų krepšinio ir tinklinio aikštelių atidarymui, vykusių 2018-07-21 Mažeikiuose, 69,48 Eur maistpinigių išmokėjimo žiniaraštis pateiktas prie 2018-07-11 avanso ataskaitos.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-12-02 nutarimas Nr. 1515 „Dėl neapmokestinamųjų piniginių kompensacijų dydžių nustatymo“ (su vėlesniais pakeitimais)

¹¹ Lietuvos seniūnijų X-ųjų sporto II etapo žaidynių vykusių 2017-08-19 Jurbarke; Lietuvos 2018 m. XI-ųjų seniūnijų sporto žaidynių II etapo, vykusio 2018-08-18 Jurbarke; LR jaunučių žaidynių, vykusių 2018m. rugpjūčio 17, 24, 27 dienomis Mažeikiuose ir 2018-08-30 – Šiauliuose, naktinio krepšinio 3x3 varžybų, vykusių 2019-09-15 Mažeikiuose, Lietuvos 2018 m. XI-ųjų seniūnijų sporto žaidynių finalinio etapo, vykusio 2018-09-15 Jonavoje; LR sporto žaidynių stalo teniso zoninių varžybų, vykusių 2018-09-02 Joniškyje, ir finalinių varžybų, vykusių 2018m. rugsėjo 15-16 dienomis Vilniuje; Respublikinio bėgimo „Bėgame už laisvę“, vykusio 2019-02-16 Mažeikiuose; AKPR, kurios vyko nuo 2018-11-19 iki 2019-04-11 Mažeikiuose; tradicinių vasaros sporto žaidynių (data ir vieta nenurodyta) 81,06 Eur maistpinigių išmokėjimo žiniaraštis pateiktas prie 2019-07-04 avanso ataskaitos; naktinio dviejų krepšinio 3x3 rungtynių, vykusių 2019-07-27 (kita data nenurodyta) Mažeikių Senamiesčio pagrindinėje mokykloje; Lietuvos 2019 m. XII-ųjų seniūnijų sporto žaidynių II etapo, vykusio 2019-08-17 Jurbarke; Lietuvos 2019 m. XII-ųjų seniūnijų sporto žaidynių finalinio etapo, vykusio 2019-09-21 Gargžduose; Lietuvos VIII svarsčių kilnojimo federacijos ilgo ciklo čempionato, vykusio 2020-02-29 Židikuose;

Vadovaujantis Administracijos direktoriaus įsakymais¹², sporto žaidynes, vykusias 2018-07-14, turėjo koordinuoti vyr. specialistės „X“ ir „X“. Pagal 2018 m. liepos mėn. darbo laiko apskaitos žiniaraščio duomenis, būtent 2018 m. liepos 14 dieną, t. y. šeštadienį, šie specialistai dirbo, tačiau maistpinigių žiniaraštyje nurodyta 2018-07-21 žaidynių data. Žiniaraštyje nėra nurodyta pinigų išmokėjimo data. Pagal 2018 m. liepos mėn. banko išrašo duomenis į banko kortelę 70,00 Eur suma buvo pervesta 2018-07-13, o grynujų pinigų 70,00 Eur suma iš kortelės išimta 2018-07-18. Vėlgi kartojasi faktas kad Savivaldybės darbuotojas atsiskaito su Buhalterija 2018-07-11, kai pinigai išimti 2018-07-18, o sporto žaidynės pagal žiniaraštį vyko tik 2018-07-21.

Nustatytos sisteminės klaidos, kurios įrodo, kad tiriamų lėšų naudojime nevykdoma finansų kontrolė:

- 10 kartų žiniaraščiuose nenurodytos pinigų išmokėjimų datos;
- 4 kartus nenurodytos pinigų išmokėjimo datos bei pinigus išmokantis asmuo (vardas, pavardė, pareigos, parašas);
- 1 atveju trūksta atsakingo asmens už pinigų išmokėjimą parašo;
- 1 atveju nurodytos dvi skirtingos pinigų išmokėjimo datos;
- 3 atvejais pinigus išmokėjo kitas Administracijos darbuotojas, kuris nebuvo paskirtas už kompensacijų išmokėjimą;
- 3 atvejais pinigus išmokėjo 2 asmenys, kurie nėra Savivaldybės administracijos darbuotojai ir nėra paskirti atsakingais už sporto renginių organizavimą bei kompensacijų išmokėjimą;
- Vienas iš šių asmenų viename žiniaraštyje nėra parašu patvirtinęs, kad pinigus išmokėjo.

Administracijos vyr. specialistas, atsakingas už sporto renginių organizavimą bei maitinimosi išlaidų piniginių kompensacijų išmokėjimą, nevykdė Administracijos direktoriaus įsakymu¹³ patvirtinto Buhalterinės apskaitos vadovo išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų apskaitos tvarkos aprašo 21 punktu „gautinos sumos iš atskaitingų asmenų registruojamos pagal banko išrašą arba kasos išlaidų orderį tą dieną, kai atskaitingam asmeniui sumokamas avansas ūkio išlaidoms“ ir 22 punktu „darbuotojui ne vėliau kaip iki kito mėnesio 3 dienos pristačius įstaigos vadovo patvirtintą avanso apyskaitą ir išlaidų, už kurias buvo sumokėta įstaigos lėšomis, pagrindimo dokumentus, avanso apyskaitoje užregistruojama suma mažinama gautina iš atskaitingų asmenų suma“ patvirtintų reikalavimų, nes visais atvejais 17 avanso ataskaitų sudarytos ankstesnėmis datomis, nei grynieji pinigai buvo išimti iš kortelės, iš jų net 16 kartų lėšos į kortelę buvo pervestos vėliau. Lieka neaišku, kaip darbuotojas galėjo atsiskaityti su buhalterija, jei pinigai išgryninami vėliau, nei buhalterijai pateikiami pinigų išmokėjimo žiniaraščiai, kurių išmokėjimo datos kai kuriais atvejais vėlesnės, nei avanso ataskaitos datos.

4. Finansavimo priemonės 04 03 01 01 lėšų panaudojimo analizė

AKPR Nuostatose numatyti piniginiai mokėjimai: varžybų starto mokestis nuo 150 iki 250 Eur¹⁴ bei baudos: perėjimas į kitą komandą 30 Eur, neatvykus į rungtynes ar atsisakius žaisti

¹² Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymai 2018-07-10 Nr. P1-323P „Dėl „X“ darbo poilsio dieną“, 2018-07-10- Nr. P1-324P „Dėl „X“ darbo poilsio dieną“

¹³ Mažeikių rajono savivaldybės administracijos 2016-12-30 įsakymas Nr. A1-2602 „Dėl Mažeikių rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos vadovo patvirtinimo“

¹⁴ 2016/2017 m - 150 Eur; 2017/2018 m. -150 Eur; 2018/2019 m. -200 Eur; 2019/2020 m. -250 Eur

komanda baudžiama 30 Eur, už techninę pražangą žaidėjams skiriama 5 Eur (nuo 2019/2020 m. 10 Eur), už diskvalifikavimą 30 Eur (toliau – Baudos). Pagal AKPR Nuostatus žaisti leidžiama tik sumokėjus baudas.

Vadovaujantis Savivaldybės administracijos biudžeto vykdymo ataskaitų duomenimis, lėšos, skirtos iš Savivaldybės biudžeto Kultūros veiklos ir sporto plėtros programos Nr. 04, valstybės funkcijos 08 01 01 02, priemonei 04 03 01 01 „Rajono pirmenybių organizavimas ir finansavimas“ vykdyti pagal ekonominės klasifikacijos straipsnius sudarė sekančiai:

2 lentelė (eurais)

<i>Straipsnio pavadinimas</i>	<i>2017 metai</i>	<i>2018 metai</i>	<i>2019 metai</i>	<i>2020 m. planas</i>
<i>Išlaidos iš viso</i>	51 632,36	56 709,02	63 222,92	47 500,00
<i>iš jų:</i>				
05 str. Ryšių paslaugos		499,00		
07 str. Apranga			1 555,14	
11 str. Komandiruotės	4 783,75	5 545,00	4 980,00	7 000,00
23 str. Ūkinis inventorių		2 938,05		
30 str. Kitos prekės ir paslaugos	31 403,61	30 066,97	34 344,78	11 000,00
2.8. str. Kitos išlaidos	15 445,00	17 660,00	22 343,00	29 500,00

Atkreiptinas dėmesys, kad maistpinigiai pagal biudžeto vykdymo ekonominės klasifikacijos straipsnius buvo planuojami komandiruočių (11 str.) straipsnyje, tačiau pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją¹⁵ tokio tipo išlaidos turėtų būti planuojamos mitybos išlaidų straipsnyje (01).

Varžybų startinio mokesčio likutis 2018-01-01 sudarė 1 759,02 Eur, per 2018 m. surinkta 750,00 Eur, išleista 1 600,00 Eur, likutis metų pabaigai sudarė 909,02 Eur. 2019 m. startinio mokesčio surinkta 3 000,00 Eur, išleista 2 808,18 Eur, likutis metų pabaigai sudarė 1 100,84 Eur; 2020 m. I pusp. startinio mokesčio surinkta 350,00 Eur ir likutis 2020-06-30 sudarė 1 450,84 Eur.

Tarnyba prašė¹⁶ Administracijos pateikti duomenis apie gautas pajamas iš baudų, tačiau Administracija nepateikė jokių duomenų apie tokių lėšų disponavimą. Kyla abejonių, ar per keturis sezonus (308 rungtynes) nė karto žaidėjai neprasižengė, nors AKPR protokoluose techninės pražangos buvo nurodytos.

Savivaldybės kontrolieriaus pavaduotoja

Loreta Dimienė

Susipažino:

Mažeikių rajono savivaldybės administracijos
Direktorius

Saulius Šiurys

¹⁵ LR Finansų ministro 2003-07-03 įsakymas Nr. 1K-184 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

¹⁶ Mažeikių rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2020-09-18 raštas Nr. KT8-78 „Dėl duomenų pateikimo“